

Lietuvos apeliacinis teismas, išnagrinėjęs Panevėžio apygardos prokuratūros prokurorės bei nukentėjusiosios advokato apeliacinius skundus, panaikino žemesnės instancijos teismo nuosprendį, kuriuo buvo išteisintas mažametės (t.y. jaunesnės nei 14 metų) mergaitės išžagininimu kaltintas jaunuolis.

2021 metų birželį Panevėžio apygardos teismas viename Aukštaitijos mieste gyvenantį nepilnametį išteisino dėl mažametės išžaginimo, motyvuodamas, kad nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių.

Nepilnametis buvo kaltinamas tuo, kad, pasinaudodamas bejėgiška mažametės būseną, 2019 metų rudenį ją išžagino. Bylos duomenimis, jis jėga nurengė ir, panaudojęs fizinį smurtą, laikydamas prispaudęs mergaitės rankas ir atėmęs galimybę priešintis, lytiškai santykiavo prieš jos valią. Po kurio laiko mažametė apie patirtą seksualinę prievartą pasisakė motinai, o ši kreipėsi į teisėsaugą.

Išnagrinėjęs bylą, pirmos instancijos teismas nepatikėjo kaltinamojo parodymais, kad jis su nukentėjusiaja jokių lytinių santykių neturėjo. Tačiau teismui iškilo abejonių dėl jaunuolio supratimo apie jo ir nukentėjusiosios santykių pobūdį. Nuosprendyje teismas suabejojo, ar kaltinamasis suvokė, kad lytiškai santykiauja su nukentėjusiaja prieš jos valią ir ar norėjo taip veikti. Konstatavęs, kad nėra išžaginimo nusikaltimo sudėties subjektyviosios pusės požymių, teismas priėmė byloje išteisinamąjį nuosprendį.

Šį išteisinamąjį nuosprendį apskundė valstybinį kaltinimą pirmos instancijos teisme palaikiusi Panevėžio apygardos prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokurorė Sandra Povilonienė bei nukentėjusiosios interesus atstovaujantis advokatas, prašydami kaltinamąjį pripažinti kaltu.

Lietuvos apeliacinis teismas šių metų gegužės 18 dieną nusprendė pirmos instancijos teismo nuosprendį panaikinti ir priimti naują, apkaltinamąjį nuosprendį. Jaunuolis pripažintas kaltu dėl mažametės išžaginimo pasinaudojus bejėgiška jos būseną. Jam skirta 3 metų laisvės atėmimo bausmė, jos vykdymą atidedant 3 metams. Teismas nuteistajam skyrė ir auklėjamojo poveikio priemonę 12-kai mėnesių: jis privalės naktimis būti namuose, tęsti mokslus, jam uždrausta be kontroliuojančių institucijų žinios keisti gyvenamąją vietą.

Priimdamas šį nuosprendį, Lietuvos apeliacinis teismas sutiko su prokuratūros bei nukentėjusiosios advokato apeliaciniuose skunduose išdėstytais argumentais. Teismas konstatavo, kad pirmosios instancijos teismo išvada apie tiesioginės tyčios nebuvimą kaltinamojo veikoje neatitinka bylos aplinkybių. Be to, Panevėžio apygardos teismas nepagrįstai atmetė tą nukentėjusiosios parodymų dalį, kuri patvirtina jos aiškiai išreikštą

nesutikimą lytiškai santykiauti su kaltinamuoju.

Bylą nagrinėjant apeliacine tvarka, kaltinamajam buvo paskirta ambulatorinė teismo psichiatrijos, teismo psichologijos ekspertizė, kokios pirmos instancijos teismas neskyrė. Remdamasis šios ekspertizės išvadomis, Lietuvos apeliacinis teismas konstatavo jaunuolį supratęs, kad pasinaudodamas bejėgiška būkle dėl mažametystės ir panaudodamas fizinį smurtą, jis lytiškai santykiavo su nukentėjusiaja prieš jos valią, ir norėjo taip veikti.

Generalinės prokuratūros Komunikacijos skyriaus
vyriausioji specialistė Rasa Stundžienė

